

Eksemplet fra SVERIGE

Af EBBE MUNCK

31/8.

Vor Medarbejder, der overværede den svenske Luftværnsmanøvre i Göteborg, skriver i den følgende Artikel om det Eksempel, der hermed er givet for Nabolandet Danmark.

DET er ofte af Naboen, man skal lære, og der er i hvert Fald i Øjeblikket god Grund for os Danske til at følge Begivenhederne i Sverige med Opmærksomhed. Svenskerne har i de sidste Aar haft en lykkelig Haand til at ordne Landets interne Problemer og har paany fastslaaet deres Stilling som Foregangsmænd i Norden. Der er to Spørgsmaal, der i Øjeblikket er det almindelige Samtaleemne i vort Naboland: Højkonjunkturen og Forsvarssagen. Det ene er maaske en Følge af det andet, i hvert Fald gaar de Haand i Haand.

Der arbejdes i Øjeblikket under et mægtigt Pres, med en Maalbevidsthed og Organisation, der er umiddelbart imponerende. At Vorherre har givet den svenske Landmand en Høst, der overgaar de dristigste Forventninger, er naturligvis en Sag for sig, men at svensk Erhvervsliv i Øjeblikket rider paa Skumkammen af en Konjunkturbølge, der er *forte fortissimo*, er ikke nogen helt Tilfældighed. Svensk Industri og Minedrift er Maaneder, ja, i enkelte Tilfælde Aar efter Ordregrivningen, og en Arbejdsløshed paa 11,000 Mand (Danmark ca. 70,000) er saa minimal, at den næppe under nogen Omstændighed kan blive mindre. Fagudlært Arbejdskraft findes ikke paa Markedet, og hvis den findes, kan den bogstavelig opvejes med Guld. For Eksempel har Hellfors Fabrikkerne i Västmannland, der ejer store Skovdistrikter i Dalarne og Värmland, i Maaneder søgt Arbejdsmarkedet med Lys og Lygte uden at finde en eneste udlært Skovarbejder, og det er nu sandsynligt, at den nødvendige Arbejdskraft vil blive indforskrevet fra Finland.

Højkonjunkturen har samtidig givet en Afspænding i det politiske Tovtrækkeri, og med lykkelig Haand er der af tidligere Stridsspørgsmaal opstaaet et

nationalt Sammenhold, der ikke findes andre Steder i Skandinavien. Forsvarsspørgsmaalet er ikke længere en Partisag, men en Folkesag. Den civile Befolkning og Militæret har fundet

hinanden i et Samarbejde og er parat til et Fællesoffer for at sikre Nationen mod den mørkeste af alle Fremtidsudsigter: Angrebet fra Luften.

Den store Luftværnsøvelse, der i sidste Uge blev afholdt omkring Göteborg, havde som primær Opgave at gøre den civile Befolkning fortrolig med de Forholdsregler, der vil blive iværksat under fjendtlige Luftangreb, og bidrog i den Grad til Forstaaelsen af Forsvarets Nødvendighed, at ikke alene Stockholm, men talrige andre Storbyer i Sverige nu har stillet Krav om lignende Manøvrer. I mange Byer er der Indsamlinger i Gang til Organisation af et effektivt Luftværn, og som et Eksempel paa den Tilslutning, Forsvarssagen har faaet i alle Partier (Kommunisterne undtaget), kan nævnes den Indsamling, som det konservative *Morgon Tidningen* startede i Göteborg for et Par Dage siden, og som omgaaende blev anbefalet af samtlige Blade i Byen. De Bomber, der i de sidste Dage er eksploderet i Göteborgs Gader, har givet Ekko over hele Sverige, og i Tusinder af Hjem er man pludselig blevet klar over, at Grundlaget for den civile Befolknings Sikkerhed er blevet forrykket med Luftværnets Udvikling i de sidste Aar.

Stifteren af Sveriges „Centralförbund för civilt Luftskydd“, Overståthållare

T. Northin, fik derfor ogsaa Nationen i Tale, da han tog Ordet:

„Vi ønsker Fred, men vi er ikke selv Herrer over Freden. Sveriges geografiske Beliggenhed har hidtil været et Forsvar i sig selv, men den tekniske Udvikling af Krigsvaabnet har forrykket vor Stilling.

Begivenhederne ude i Verden har vist, at det er ved egen og ikke ved andres Magt, at vi maa beskytte den Frihed og Selvstændighed, som vi har taget i Arv fra Fortiden, og som vi vil lade gaa i Arv til vore Efterkommere. Skulde Ulykken indtræffe, vil Fjendens

Angreb ikke alene blive vendt mod de væbnede Styrker, men mod hele den civile Befolkning. Vi har derfor ikke Ret til at afvente Begivenhederne i haabløs Resignation og vil forsvare os som et frit og ansvarsbevidst Folk...

Den store Landspropaganda, som Manøvrerne har givet Anledning til,

bliver ikke opfattet som noget Forsøg paa Krigspropaganda eller Udslag af en overdreven Pessimisme, men er en simpel Konstatation af Kendsgerninger.

Det siger sig selv, at sidste Uges Luftværnsmanøvre kun var et første Forsøg, og at der endnu er langt til Vejs Ende. De militære Myndigheder har ikke noget Ønske om at indbilde den civile Befolkning, at hvis man blot køber saa og saa mange Luftværnsbatterier (der koster ca. 390,000 Kroner), og hvis man blot fyrer saa og saa mange tusinde Skud (der koster 60 Kroner Stykket) er det muligt at stoppe de fjendtlige Luftangreb. Tværtimod. Den afsluttede Manøvre afgav paany Vidnesbyrd om, hvor vanskeligt det er for Forsvaret at følge Trit med den Udvikling, som Angrebsvaabnene har gennemgaaet, og at der endnu er mange Problemer, der skal løses, før der er opnaaet en relativ Sikkerhed. Hvad man derimod ikke behøver at spekulere længe over er den indlysende Selvfølgelighed, at Luftværnet i alle Tilfælde kan bøde paa Virkningerne af det fjendtlige Angreb og redde Tusinder af Menneskeliv... Formaalet for svensk (og for dansk) Oprustning er som bekendt ogsaa kun at naa den Effektivitet, hvor det vil give Anledning til Overvejelse for Fjenden om det kan betale sig eller ej...

Vi Danske, der overværede Manøvrerne ved Göteborg, kom ofte i Forlegenhed, naar vi af svenske Officerer eller socialdemokratiske Landstormstropper blev udsøgt om Luftværnsorganisationen i Danmark, det af de skandinaviske Lande, hvis geografiske Beliggenhed er mest udsat. Det nyttede ikke altid at forklare, at der var en energisk Organisation, der var besjælet af det samme Fremsyn, og at Planer til Mørkelægningsforsøg over Køge og Roskilde var udarbejdet i Detailler. Den store Mørkelægning, der er den bedste Fredsmanøvre for den civile Befolkning, (i Berlin vil der til Efteraaret finde en Mørkelægning Sted, der varer en Uge), har bevillende Myndigheder i Danmark endnu ikke taget Stilling til. Men Eksemplets Magt er stor, og det kan bestemt ikke være undgaaet Politirektør Stamms Opmærksomhed — selv om han var nok saa uofficielt til Stede i Göteborg — med hvilken Energi og Dygtighed, hans svenske Kollega, Göteborgs Politimester Hr. Fontell, gik op i sin Opgave som Luftbeskyttelseschef, og med hvilken Respekt og Loyalitet han blev behandlet af Befolkningen.

Civile Medlemmer af det svenske Luftværn hviler ud i Gasmasker og tætsittende Gummidragter efter en anstrengende Mobilisering mod Sennepgas.

Svensk Luftværnsbatteri. En 4 cm Kanon, der blev anvendt under Øvelserne.

Göteborgs energiske Politimester, Hr. Pontell, og Prins Carl fotograferet under Månsörens.